

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/66/2024
Identifikačné číslo spisu:	1221010287
Dátum vydania rozhodnutia:	04.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Petr Kaňa
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1221010287.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňa a členov senátu JUDr. Jany Kostolanskej a JUDr. Emila Dubňanského na neverejnom zasadnutí konanom 4. decembra 2024 v Bratislave, v trestnej veci obvineného P. Y. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvineného P. Y. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 9. novembra 2021, sp. zn. 1To/48/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného P. Y. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej tiež „súd I. stupňa“) zo 17. augusta 2021, sp. zn. 6T/37/2021, bol obvinený P. Y. uznaný za vinného pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistenom čase od 13.00 hod. dňa 21. novembra 2020 do 03.00 hod. dňa 22. novembra 2020 v U. v bytovom dome na O. ulici č. X za pomoci skrutkovača vylomil dvere na pivničnej kobke nachádzajúcej sa v blízkosti výtahovej šachty, z ktorej následne odcudzil bicykel značky Apache bicycles, model Matto EZ, Čiernej farby, výrobné číslo XXBPXXXXX a kolobežku značky Xiaomi, Čiernej farby, výrobné číslo XXXXX/XXXXXXXXXX, čím poškodenému T. F. spôsobil škodu krádežou vo výške 800,- €, pričom skutku sa dopustil napriek tomu, že bol trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 27.07.2020 sp. zn. 0T/206/2020 právoplatným 27.07.2020 uznaný za vinného za obdobný čin.

Za to súd I. stupňa obvinenémuuložil podľa § 212 ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 38 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd I. stupňa obvinenému uložil trest prepadnutia vecí - pajsra - páčidla sivej farby, s konštatovaním, že podľa 60 ods. 5 Trestného zákona sa vlastníkom

prepadnutej veci stal štát Slovenská republika.

V adhéznom výroku podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodeného T. F. odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „odvolací súd“) na podklade odvolania obvineného uznesením z 9. novembra 2021, sp. zn. 1To/48/2021, podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku odvolanie obvineného P. Y. zamietol.

* * *

Obvinený prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Bc. Jána Faltha (advokáta so sídlom v Bratislave) podal dovolanie, ktoré bolo súdu I. stupňa doručené 5. marca 2024, v ktorom uplatnil výlučne dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, vo vzťahu ku ktorým smeroval aj vecnú argumentáciu, pričom námietku proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o nesplnení zákonných podmienok na zamietnutie mu odvolania ako oneskorene podaného v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ani s ňou súvisiaci možný a ním uplatniteľný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku priamo neuplatnil.

V dovolaní konkrétne argumentuje tým, že mu bola odňatá možnosť podať riadny opravný prostriedok proti rozsudku. Obvinený podal prostredníctvom svojho vtedajšieho obhajcu, JUDr. Ing. Miroslava Čipáka dňa 30. septembra 2021 odvolanie proti rozsudku, a to až po písomnom doručení rozsudku, nakoľko súd nepoučil ani obvineného, ani jeho vtedajšieho obhajcu o možnosti podať opravný prostriedok. Obhajca si vyžiadala a následne dňa 19. februára 2024 prevzal na Mestskom súde Bratislava I kópiu zvukového záznamu z hlavného pojednávania, ktoré sa konalo 17. augusta 2021, na ktorom bol vyhlásený rozsudok (ďalej tiež „zvukový záznam“), z ktorého bolo zistené, že vyhotovovanie zvukového záznamu bolo ukončené tesne predtým, než súd vyhlásil rozsudok, a preto zo zvukového záznamu nebolo možné zistiť, či súd poučenie o možnosti podať opravný prostriedok poskytol alebo nie. Dovolaateľ pritom v priebehu trestného konania opakovane (aj v odvolaní) prízvukoval, že nebol poučený o možnosti podať opravný prostriedok. Prerušenie vyhotovovania zvukového záznamu tesne pred vyhlásením rozsudku považuje za účelové. Nerozumie tomu, z akého dôvodu súd prerušil vyhotovovanie zvukového záznamu tesne pred vyhlásením rozsudku. Uvedené má však za následok vzbudenie dôvodných pochybností o správnosti skutočností uvedených v zápisnici z hlavného pojednávania zo 17. augusta 2021, na ktorom bol rozsudok vyhlásený (ďalej tiež „zápisnica“). V tom prípade je teda nevyhnutné upustiť od vnímania zápisnice z hlavného pojednávania ako verejnej listiny a skutočnosť, či dovolaateľ alebo jeho vtedajší obhajca boli poučení o možnosti podať opravný prostriedok proti rozsudku, by mala byť predmetom dokazovania. Na potvrdenie jeho tvrdenia by prichádzalo do úvahy vypočutie všetkých prítomných osôb, ktoré boli prítomné na hlavnom pojednávaní dňa 17. augusta 2021, a to z dôvodu, aby zodpovedali otázku, či bol on (dovolaateľ) alebo jeho vtedajší obhajca poučený o možnosti podať opravný prostriedok proti rozsudku. Na druhej strane obvinený vypočutie týchto osôb nepovažuje až za tak nevyhnutné, keďže obsahovú nesprávnosť zápisnice potvrdzuje už len samotný fakt, že na prelome jej prvej a druhej strany, ktoré sú označené ako listy 374 a 375, vyhlásil súd opatrenie, že z hlavného pojednávania bude vyhotovený zvukový záznam a nie je v nej zaprotokolované jeho prerušenie, resp. ukončenie. Zvukový záznam má byť vyhotovovaný počas celého trvania hlavného pojednávania s výnimkou prípadov, ak sú podľa § 56 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v aktuálnom znení (ďalej tiež „Spravovací poriadok“) prejednávane utajované skutočnosti. Napriek tomu vyhotovovanie zvukového záznamu prerušené bolo a v zápisnici niet o tomto prerušení, resp. ukončení vyhotovovania jedinej zmienky, čo je podľa jeho názoru dostatočný dôkaz o obsahovej nesprávnosti zápisnice; a teda údaj o tom, že súd „dal poučenie o opravnom prostriedku“, je nesprávny.

Ďalším porušením práva na obhajobu zásadným spôsobom je podľa neho skutočnosť, že mu nebolo doručené uznesenie Okresného súdu Bratislava II o neprepustení z väzby z 5. mája 2021, k čomu rozvíja ďalšiu argumentáciu.

Na tom podklade navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo 17. augusta 2021, sp. zn. 6T/37/2021 a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal tomuto okresnému súdu, aby vec znovu prerokoval a rozhodol. Súčasne navrhol, aby dovolací súd podľa § 388 ods. 2 Trestného poriadku prikázal vec na nové prerokovanie a rozhodnutie a súčasne nariadil, aby ju súd rozhodol v inom zložení senátu kvôli predošlej namietanej zaujatosti predsedu senátu.

* * *

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného, konkrétne k jeho námietke dovolateľa, že mu nebolo doručené uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 5. mája 2021, sp. zn. 6T/37/2021 o neprepustení z väzby, čím mu bola odňatá možnosť vyjadriť sa k nemu, poukázal na zápisnicu o výsluchu obvineného z 5. mája 2021, sp. zn. 6T/37/2021, uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 5. mája 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 12. mája 2021, sp. zn. 2Tos/43/2021, ako aj zápisnicu Okresného súdu Bratislava II z hlavného pojednávania zo 16. júna 2021, sp. zn. 6T/37/2021 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo 16. júna 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 9. júla 2021, sp. zn. 2Tos/67/2021, z ktorých vyplýva, že v tom čase obžalovaný P. Y. zápisnicu o výsluchu s uznesením Okresného súdu Bratislava II z 5. mája 2021, sp. n. 6T/37/2021 prevzal 7. mája 2021, o čom svedčí naskenovaná doručka, ktorá je súčasťou spisového materiálu. Navyše uvedené uznesenie bolo napadnuté sťažnosťou obžalovaného, pričom v tejto veci rozhodoval Krajský súd v Bratislave uznesením z 12. mája 2021, sp. zn. 2Tos/43/2021, preto je názoru, že nedošlo k porušeniu jeho práva na obhajobu.

Ohľadne námietky obvineného, že nebol poučený o možnosti podať opravný prostriedok proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo 17. augusta 2021, sp. zn. 6T/37/2021, čím bolo zásadne porušené jeho právo na obhajobu, vyslovil názor, že na hlavnom pojednávaní konanom 17. augusta 2021 v prítomnosti prokurátora, obžalovaného a jeho obhajcu, Okresný súd Bratislava II vyhlásil rozsudok, ktorý bol odôvodnený a bolo dané poučenie o opravnom prostriedku. Následne obžalovaný po porade s obhajcom uviedol, že sa vyjadrí k prípadnému odvolaniu po doručení rozsudku, pričom zo zápisnice nevyplýva, že by obhajca prípadnú absenciu poučenia namietal. Odvolanie obžalovaného z 30. septembra 2021, podané a odôvodnené prostredníctvom obhajcu, bolo podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku uznesením Krajského súdu v Bratislave z 9. novembra 2021, sp. zn. 1To/48/2021 zamietnuté ako podané oneskorene. V danej veci konanie pred súdom považuje za zákonné a v plnom rozsahu sa stotožňuje s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo 17. augusta 2021, sp. zn. 6T/37/2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 9. novembra 2021, sp. zn. 1To/48/2021 a jeho argumentáciou uvedenou v odôvodnení uznesenia.

Navrhol preto, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol dovolanie, pretože nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

* * *

V replike k vyjadreniu prokurátora obvinený prostredníctvom obhajcu uviedol, že dovolateľ opätovne popiera, že by konkrétne jemu bolo uznesenie Okresného súdu Bratislava II o neprepustení z väzby z 5. mája 2021 doručené a trvá na tom, že podpis na doručke k uzneseniu nie je jeho a neprevzal toto uznesenie. K nepoučeniu o možnosti podať opravný prostriedok zopakoval, že mu bola odňatá možnosť podať riadny opravný prostriedok proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo 17. augusta 2021, sp. zn. 6T/37/2021, pretože on ani jeho vtedajší obhajca, neboli poučení o možnosti podať proti nemu opravný prostriedok. Neúplnosť zvukového záznamu z pojednávania zo 17. augusta 2021 je dostatočným dôkazom, ktorý vyvoláva dôvodné pochybnosti o tom, či dovolateľ a jeho obhajca boli poučení o práve podať opravný prostriedok voči rozsudku alebo nie; a preto je v takomto prípade žiaduce aplikovať procesnoprávne aspekty prezumpcie nevinu, čo bližšie rozvádza. Dovolateľ je presvedčený, že je nevyhnutné postupovať v súlade s Trestným poriadkom, ako aj teóriou trestného práva a aplikovať

zásadu in dubio pro reo, následkom čoho bude rozhodnutie v prospech dovolateľa.

Zotrúva tak aj na konečnom návrhu uvedenom v dovolaní.

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) preskúmal dovolanie obvineného primárne z pohľadu splnenia/nesplnenia zákonných formálnych, resp. procesných podmienok na podanie dovolania, t. j. či dovolanie je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste a či spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, a dospel k ďalej uvedeným záverom, vychádzajúc z ďalej citovaných zákonných ustanovení.

Dovolací súd primárne poukazuje na § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že obvinený môže podať dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa, a to vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Nie je tak oprávnený dovolaním napadnúť prvostupňový rozsudok a z tohto pohľadu hodnotil dovolanie obvineného ako podané výlučne len proti uzneseniu odvolacieho súdu a nie aj proti prvostupňovému rozsudku.

Ďalej z § 372 ods. 1 vety prvej Trestného poriadku vyplýva, že oprávnené osoby, okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Podľa § 382 Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmieta dovolanie, ak

- a) bolo podané oneskorene,
- b) bolo podané neoprávnenou osobou,
- c) je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371,
- d) nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1,
- e) dovolanie ani po postupe podľa § 379 ods. 1 neobsahuje náležitosti uvedené v § 374 ods. 1 alebo 2,
- f) bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Postup podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku - výzva na odstránenie nedostatkov (chýb) dovolania - je na prípad nesplnenia podmienky dovolania, spočívajúcej v nevyužití práva podať riadny opravný prostriedok neaplikovateľný, pretože ide o chybu už z jej samotnej povahy dodatočne neodstrániteľnú, keď aj priamo z dikcie § 379 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že tento postup je aplikovateľný len v prípade „odstrániteľných chýb“.

Z relevantného spisového materiálu vyplýva, že obvinený a obhajca boli osobne prítomní na hlavnom pojednávaní dňa 17. augusta 2021, na ktorom bol vyhlásený rozsudok súdu I. stupňa. Po vysvetlení významu rozhodnutia a poučení o opravnom prostriedku obvinený po porade s obhajcom uviedol, že po doručení rozsudku sa vyjadrí k prípadnému podaniu odvolania (č. l. 380 spisu). Posledným dňom na podanie odvolania v predmetnej veci bol 2. september 2021 (keďže posledný deň hore uvedenej lehoty pripadol na 1. septembra 2021, teda na štátny sviatok, v zmysle § 63 ods. 5 Trestného poriadku sa za posledný deň lehoty pokladá najbližší budúci pracovný deň).

Obhajcom podané odvolanie bolo doručeného okresnému súdu elektronickými prostriedkami so zaručeným elektronickým podpisom dňa 7. októbra 2021.

Odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia vysporiadal s dôvodom zamietnutia odvolania obvineného ako oneskorene podaného podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, rešpektujúc Trestný poriadok v časti začiatku plynutia lehoty na podanie odvolania v prípade vyhlásenia rozsudku v

prítomnosti obžalovaného a jeho obhajcu, od vyhlásenia rozsudku (nie až od jeho doručenia). Argumentáciou obvineného o tom, že by nebol náležite poučený o opravnom prostriedku, hodnotil ako vyvrátenú obsahom zápisnice z hlavného pojednávania.

Treba prisvedčiť tomu, že zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 17. augusta 2021, jej poslednej strany (č. l. 380 spisu) nevyplýva konkrétna forma poučenia, keď v nej je len protokolované, že rozsudok bol vyhlásený, odôvodnený a bolo dané poučenie o opravnom prostriedku, na druhej strane však v nadväznosti na túto protokoláciu v nej je uvedené, že obžalovaný po porade s obhajcom uviedol, že „po doručení rozsudku sa vyjadrím k prípadnému podaniu odvolania“ a následne prokurátor uviedol, že sa vzdáva práva podania odvolania, keď z týchto prejavov je zrejmé, že poučenie o práve podať odvolanie poskytnuté bolo, obvinený bol zastúpený na pojednávaní právne kvalifikovanou osobou - advokátom (obhajcom), ani sám a ani prostredníctvom obhajcu spôsob poučenia nenamietal, pokiaľ by poučenie bolo formulované nezrozumiteľne, možno dôvodne predpokladať, že by obvinený žiadal bližšie vysvetlenie, alebo obhajca ako osoba znala práva (s predpokladom vedomosti o tom, že proti rozsudku možno podať odvolanie, v akej lehote a o tom odkedy táto lehota plynie) by namietal spôsob poučenia, pričom však nič také z tejto zápisnice nevyplýva. Naopak vyplýva z nej jasný prejav vôle obvineného ponechať si lehotu na podanie odvolania, keď priamo uviedol, že sa vyjadrí k prípadnému podaniu odvolania až po doručení rozsudku.

Nepochybne je povinnosťou súdu poskytnúť riadne poučenie o opravnom prostriedku po vyhlásení rozhodnutia, t. j. v prípade vyhláseného rozsudku o práve podať odvolanie, na akom mieste a v akej lehote, pričom však samotný fakt zostručnenej formy protokolácie takéhoto poučenia v zápisnici ešte bez ďalšieho obsah zápisnice ako verejnej listiny nespochybňuje, zvlášť v prípade obžalovaného na hlavnom pojednávaní zastúpeného právne kvalifikovanou osobou - advokátom (obhajcom). Fakt nevznesenia akékoľvek námietky proti poučeniu priamo pri úkone minimálne zo strany obhajcu, ako aj vyjadrenie obvineného, ktoré podľa protokolácie urobil priamo po porade s obhajcom, hodnotil dovolací súd ako okolnosti, ktoré potvrdzujú správnosť obsahu zápisnice ako verejnej listiny, o obsahu ktorej platí správnosť v nej uvádzaných skutočnosti (reálnosť úkonov, vyjadrení a prejavov v nej zachytených), pokiaľ sa nepreukáže opak, pričom pri posudzovaní namietanej procesnej situácie nebola zistená akákoľvek skutočnosť, ktorá by dôvodne, rozumne spochybňovala, že by obvinený o svojom práve podať proti rozsudku odvolanie, a v akej lehote, nebol na hlavnom pojednávaní po vyhlásení rozsudku riadne poučený (t. j. nebol preukázaný opak).

Na uvedenom pritom nič nemení ani zistené pochybenie na strane prvostupňového súdu pri vyhotovovaní zvukového záznamu z hlavného pojednávania, keď k ukončeniu záznamu došlo predčasne tým spôsobom, že samotné namietané poučenie už nie je obsahom tohto záznamu, a teda záznam práve v tejto namietanej časti nemožno konfrontovať s obsahom zápisnice.

Podľa § 61a Trestného poriadku hlavné pojednávanie a verejné zasadnutie v rozsahu, v ktorom sa na verejnom zasadnutí vykonáva dokazovanie sa zaznamenáva aj s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku. Takto vyhotovený záznam sa uchová na nosiči dát, ktorý je súčasťou spisu; záznam možno uchovávať aj iným vhodným spôsobom.

Podľa § 56 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy zvukový záznam z pojednávania sa uchováva na nosiči dát, ktorý sa po skončení súdneho pojednávania pripojí k súdnemu spisu, alebo sa v súdnom spise urobí poznámka, kde je zvukový záznam uložený.

K parciálnej námietke obvineného, že zvukový záznam z hlavného pojednávania konaného okresným súdom 17. augusta 2021 podľa § 61a Trestného poriadku nie je úplný, keďže nezachytáva záver pojednávania, a to vyhlásenie rozsudku, jeho odôvodnenie, poučenie o opravnom prostriedku a vyjadrenia prítomných procesných, je tak nevyhnutné obhajobe prisvedčiť, že podľa citovaného ustanovenia je súd povinný vyhotovovať zvukový záznam celého hlavného pojednávania. Obmedzenie

zvukového zaznamenávania len na časť vykonávania dokazovania sa vzťahuje na verejné zasadnutie, nie však na hlavné pojednávanie.

Na strane druhej nevyhotovenie zvukového záznamu z časti hlavného pojednávania v rozsahu naznačenom obhajobou (ako je to vyššie uvedené), pri zachytení dovtedajšieho priebehu hlavného pojednávania, nemá za následok porušenie práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom, keď len takéto porušenie, ako to vyplýva z § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, predstavuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Hoci zvukový záznam vyhotovovaný procesnom režime § 61a Trestného poriadku možno použiť ako dôkaz pri riešení spornosti obsahu zápisnice (aj) z hlavného pojednávania, jeho absencia bez ohľadu na dôvod, pre ktorý takýto záznam z hlavného pojednávania vyhotovený nebol, či už ide o objektívne dôvody (napr. technického charakteru) alebo aj subjektívne dôvody (opomenutie na strane súdu) bez ďalšieho nespochybňuje zápisnicu o hlavnom pojednávaní vyhotovenú na základe opatrenia predsedu senátu diktátom, pretože táto zápisnica má povahu verejnej listiny aj vyzbrojená silou správnosti tam uvádzaných skutočností, a ich nesprávnosť (ako už bolo vyššie uvedené) musí byť preukázaná. Absencia záznamu podľa označeného zákonného ustanovenia znamená síce absenciu dôkazu v prípade spornosti obsahu zápisnice, napríklad, ak v dôsledku námietky proti obsahu zápisnice strán, sama o sebe však nie je skutočnosťou spochybňujúcou obsah tejto zápisnice, a dôkaz o nesprávnosti údajov v nej uvedených musí mať podklad v iných skutočnostiach (nie v samotnej absencii záznamu).

Tvrdenie dovolateľa o tom, že záznam v posudzovanom prípade bol ukončený zo strany súdu účelovo, nepresahuje hodnotu ničím nepodloženej domnienky, keď súčasne (ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností) protokoláciu existencie poučenia o opravnom prostriedku zápisnica obsahovala, a v nadväznosti na to obsahovala aj vyjadrenie k odvolaniu priamo zo strany obžalovaného, z čoho je zrejmé, že o odvolaní obžalovaný poučený bol. Už ani samotná hypotéza a akejsi možnej zlomyseľnosti zo strany úradných osôb vo vzťahu k predčasnemu vypnutiu záznamového zariadenia ani nemá logiku už len z toho pohľadu, že obžalovanému, vyjadrujúcemu sa, že k tomu či podá odvolanie sa vyjadrí neskôr, nič nebránilo podať odvolanie aj ihneď po vyhlásení rozsudku, keď je zrejmé, že o postoji obžalovaného v otázke odvolania až k následne vyhlásenému rozsudku súd predsa nemohol mať vopred žiadnu vedomosť. Navyše argumentácia dovolateľa v tejto otázke, pokiaľ by bola prijatá ako správna, by v sebe obsahovala aj predpoklad, že obhajca v trestnom konaní nemá elementárnu vedomosť o tom, že proti rozsudku možno podať odvolanie a v akej lehote.

Za nie bezvýznamnú skutočnosť tiež dovolací súd tiež hodnotí, že obvinený ani jeho obhajca nenamietali spôsob plnenia si poučovacej povinnosti zo strany súdu po vyhlásení rozsudku k opravnému prostriedku nielen priamo na hlavnom pojednávaní, ale ani následne až do podania tohto dovolania. Nevyužili tak Trestným poriadkom zverenú zákonnú možnosť podať námietku proti obsahu zápisnice podľa § 60 ods. 1 Trestného poriadku.

V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že s poukazom na § 171 ods. 2 Trestného poriadku sa v prípade meritorneho rozhodnutia formou rozsudku okrem iného vyhlasuje úplné znenie výroku, aspoň podstatná časť odôvodnenia a poučenie o opravnom prostriedku. Tvrdenie dovolateľa o absencii riadneho poučenia nebolo dôkazne ničím podložené, a preto dovolací súd vychádza z obsahu zápisnice, ktorý obsah nebol spochybnený, t. j. z toho že v zápisnici o hlavnom pojednávaní konanom na Okresnom súde Bratislava II dňa 17. augusta 2021, v ktorej je výslovne uvedené, že rozsudok bol vyhlásený, odôvodnený a bolo dané poučenie o opravnom prostriedku. Zo zaznamenaného vyjadrenia vyplýva, že obvinený po porade s obhajcom uviedol, že po doručení rozsudku sa vyjadrí k prípadnému podaniu odvolania a prítomný prokurátor sa vzdal práva na podanie odvolania. Uvedené vyjadrenie obvineného svedčí v prospech záveru, že poučenie o opravnom prostriedku zo strany okresného súdu bolo prítomným stranám, aj obhajcovi obvineného v zákonom požadovanej kvalite a rozsahu poskytnuté.

Ak o priebehu hlavného pojednávania, resp. verejného zasadnutia, bola vyhotovovaná zápisnica diktovaním predsedom senátu postupom v súlade s § 58 ods. 3 Trestného poriadku, tak táto zápisnica

nestráca vlastnosť zákonného dôkazu a verejnej listiny tým, že nie je sprevádzaná zvukovým záznamom vyhotoveným v súlade s § 61a Trestného poriadku. Účelom zakomponovania uvedeného ustanovenia do Trestného poriadku totiž nebolo nahradiť vyhotovovanie zápisnice o pojednávaní, ale vytvoriť doplnkový zdroj informácií o priebehu hlavného pojednávania, resp. verejného zasadnutia, a preto v prípade nevyhotovenia zvukového záznamu alebo jeho nezachovania možno uvažovať len o zoslabení možnosti preskúmať správnosť zápisnice v prípade vzniku pochybností verifikáciou obsahu zápisnice so zvukovým záznamom (primerane vid' aj uznesenie najvyššieho súdu z 8. septembra 2020, sp. zn. 2Tdo/36/2020).

Najvyššiemu súdu nedá v predmetnom kontexte ešte nepodotknúť, že v priebehu konania mal obvinený P. Y. zabezpečenú obhajobu obhajcom ako osobou znalou práva, ktorý sa zúčastnil na hlavnom pojednávaní [v danom prípade išlo o prípad povinnej obhajoby z dôvodu podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku]. Napriek uvedenej skutočnosti vytýkané nedostatky v relevantnom čase (zohľadňujúc intenzitu prípadného porušenia práv dovolateľa) namietané neboli, hoci zápisnica tvorila obsah spisového materiálu a obhajca k nej mal prístup. Obvinený teda nenamietal obsah predmetnej zápisnice z hlavného pojednávania v priebehu jej vyhotovovania a ani bezprostredne po jej vyhotovení, ako to predpokladá § 58 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku.

Vychádzajúc z judikatúry k tejto procesnej situácii, podľa rozhodnutia (R) publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenska republiky pod č. 48/2014, za využitie práva podať odvolanie proti rozsudku treba považovať iba situáciu, keď odvolací súd môže v dôsledku tohto riadneho opravného prostriedku uplatniť svoje oprávnenie podľa § 319 Tr. por. alebo podľa § 316 ods. 3 Tr. por. alebo rovnaké oprávnenie podľa § 321 Tr. por. s následným postupom podľa § 322 ods. 1 Tr. por. alebo podľa odseku 3 tohto ustanovenia po uplatnení prieskumnej povinnosti podľa § 317 Tr. por. Sem však nepatria prípady zamietnutia odvolania z formálnych dôvodov podľa § 316 ods. 1 Tr. por., kedy odvolací súd nemôže preskúmať napadnuté rozhodnutie, ani konanie, ktoré mu predchádzalo a jeho prieskumná povinnosť môže byť zameraná výlučne len na to, či existuje niektorý z dôvodov uvedených v tomto ustanovení, ktorý bez ďalšieho znamená zamietnutie odvolania.

Ďalej z judikátu R 9/2011 [upravené znenie vzhľadom na posun písmen po novele Trestného poriadku, v dôsledku, ktorej pôvodné znenie pod písm. j) je v súčasnosti pod písm. l)] vyplýva, že zistenie dovolacieho súdu, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por. bol naplnený, má za následok zrušenie napadnutého rozhodnutia vydaného podľa § 316 ods. 1 Tr. por. a vrátenie veci odvolaciemu súdu. Tým vzniká stav neskončeného trestného stíhania. Z tohto dôvodu je vylúčené, aby najvyšší súd ako dovolací súd mohol vec ďalej posudzovať z akýchkoľvek iných hľadísk, ktoré by inak mohli zakladať jednotlivé dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., resp. tiež podľa § 374 ods. 3 Tr. por. Konštrukcia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por. obsahuje nepriamo v sebe aj tvrdenie o splnení podmienky dovolania podľa prvej vety ustanovenia § 372 Tr. por. Preto ak dovolací súd zistí, že uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. l/ Tr. por. nie je splnený, znamená toto zistenie zároveň aj to, že oprávnenými osobami, vyjmúc ministra spravodlivosti, neboli splnené podmienky dovolania podľa § 372 Tr. por.

Z týchto judikovaných záverov tak v súhrne vyplýva, že pokiaľ trestné stíhanie obvineného v pôvodnom konaní bolo právoplatne skončené prvostupňovým rozsudkom, ktorý včas obvinený nenapadol odvolaním, a len z formálneho dôvodu - pre oneskorenosť podania odvolania - bolo jeho odvolanie odvolacím súdom zamietnuté podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, obvinený nie je oprávnený dovolaním napadnúť prvostupňový rozsudok, pretože obvinený je oprávnený podať dovolanie len proti druhostupňovému rozhodnutiu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], pričom rozhodnutie (uznesenie) odvolacieho súdu, ktorým bolo jeho odvolanie zamietnuté ako oneskorene podané, síce je oprávnený dovolaním napadnúť, ale výlučne len pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku, t. j. z dôvodu že odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody.

Aplikujúc tieto závery na posudzovaný prípad, dovolací súd primárne konštatuje, že obvinený podal

dovolanie proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je oprávnený podať dovolanie, pokiaľ dovolanie smerovalo priamo k rozsudku prvostupňového súdu. Na strane druhej, pokiaľ druhostupňové (odvolacie) rozhodnutie (uznesenie) síce bol oprávnený dovolaním napadnúť, voči nemu zase priamo vecne nenamietal nesplnenie zákonných podmienok na zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku [a ani formálne neuplatnil dovolací dôvod upravený v § 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku], čo mohlo predstavovať jedinou relevantnú dovoláciu námietku uplatniteľnú obvineným ako dovolateľom.

Dovolací súd však neopomenul, že z pohľadu viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania (R 120/2012) sú podstatné vecné argumenty (vytýkané chyby) uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenie § 371 Trestného poriadku.

Uplatňujúc materiálny prístup k obsahu dovolania tak preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu v otázke správnosti zamietnutia odvolania obžalovaného z procesného dôvodu, konkrétne pre jeho oneskorenosti (nepodaním odvolania v zákonnej lehote) a z tohto pohľadu konštatuje, že odvolací súd pri tomto postupe nepochybil.

Podstatným záverom k tejto otázke je, že obvinený po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní, pri ktorom bol prítomný aj s jeho obhajcom, napriek tomu, bol riadne poučený o práve podať odvolanie, odvolanie ihneď nepodal, a na tom základe mu v súlade s § 309 ods. 1 Trestného poriadku plynula lehota na podanie odvolania 15 dní od oznámenia tohto rozsudku (ktorým bolo jeho vyhlásenie v prítomnosti obvineného a jeho obhajcu), pričom obvinený podal odvolanie až po márnom uplynutí tejto lehoty (rozsudok bol vyhlásený 17. augusta 2021, posledným dňom lehoty na podanie odvolania bol 2. september 2021, odvolanie obvinený podal 7. októbra 2021).

Na strane druhej bol celkom vylúčený dovolací prieskum správnosti prvostupňového rozsudku na podklade vecnej argumentácie obvineného k dovolaciemu dôvodu uvedenom v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorý obvinený v dovolaní uplatnil (teda nemožno skúmať opodstatnenosť námietok, resp. existenciu chýb, ktoré obvinený v dovolaní vytkol).

Vzhľadom k tomu, že zákonné zamietnutie odvolania obvineného odvolacím súdom ako oneskorene podaného v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku je svojimi právnymi účinkami rovnocenným stavu akoby obvinený v pôvodnom konaní proti prvostupňovému rozsudku vôbec odvolanie nepodal, túto procesnú situáciu je nevyhnutné hodnotiť tak, že obvinený ako dovolateľ nesplnil podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku tým, že nevyužil právo proti prvostupňovému rozsudku podať riadny opravný prostriedok (t. j. odvolanie), pričom tento procesný nedostatok dovolania nie je odstrániteľný ani postupom podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, čo je vo výsledku dôvodom, pre ktorý dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku uznesením na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci odmietol.

Toto uznesenie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.